

ریاست جمهوری
مرکز همکاری های تحول و پیشرفت

بررسی برترین تجارب جهانی فناوری شهروندی

شماره دوم - ۱۳ آذرماه ۱۳۹۸

گزارش راه‌حل‌های نوآورانه افزایش مشارکت مردمی
در حاکمیت، بر بستر فناوری‌های داده‌محور

در این شماره می خوانیم...

- مروری بر تعاریف فناوری شهروندی
- چرا فناوری شهروندی برای کشور ما مهم است؟
- مقایسه رویکرد حل مسأله با استفاده از فناوری شهروندی با رویکرد سنتی
- نگاهی به شتابدهنده های فناوری شهروندی
- شتابدهنده BGV
- کسب و کار اجتماعی mySociety

در شماره‌ی قبل، مفاهیم اصلی فناوری شهروندی و ویژگی‌های محوری آن بررسی و تفاوت آن با سامانه‌های تجاری و اداری بیان شد. در این شماره برخی از تعاریف فناوری شهروندی را مرور کرده و به اهمیت آن برای کشورمان، خصوصاً در این برهه زمانی می‌پردازیم. همچنین رویکرد حل مسأله با استفاده از مشارکت عمومی (فناوری شهروندی) را با رویکرد سنتی در یک جدول مقایسه می‌کنیم. در انتها نیز دو شتابدهنده دیگر (در شماره‌ی قبل نیز سه شتابدهنده معرفی شدند) این حوزه را معرفی خواهیم کرد.

مروری بر تعاریف فناوری شهروندی

فناوری شهروندی مفهوم نوظهوری است و تعاریف بسیار متفاوتی برای آن ارائه شده است. در ادامه، ۵ تعریف فناوری شهروندی که در مطالعات مرتبط بدان اشاره شده است را مرور می‌کنیم:

ردیف	منبع	سال	تعریف
۱	ویکی پدیا (جمعی از نویسندگان)	-	مقصود از فناوری شهروندی، فناوری (عموماً IT) است که امکان مشارکت‌جویی از عموم مردم برای توسعه قوی‌تر، بهبود ارتباط بین شهروندان، ارتقای زیرساخت‌های حاکمیت، و در مجموع ارتقای سطح کالاهای عمومی را فراهم می‌کند.
۲	Stempeck	۲۰۱۶	فناوری‌های شهروندی به معنای استفاده از فناوری برای ارتقای کالاهای عمومی (کالای مرتبط با چالش‌های اجتماعی مشترک) است.
۳	Hendler & et. al	۲۰۱۶	به‌کارگیری ابزارهای تعاملی و سایر تکنولوژی‌های جدید حوزه اطلاعات و ارتباطات به منظور به چالش کشیدن روش‌های معمول و سنتی انجام امور اجتماعی و سیاسی و حتی جایگزین شدن با آن‌ها.
۴	Gilman	۲۰۱۷	استفاده از فناوری توسط دولت‌ها برای عمیق‌تر کردن روابط دموکراتیک بین شهروندان و دولت‌ها
۵	Gordon & Lopez	۲۰۱۹	فناوری‌هایی که برای ارتقای ارتباط بین دولت و مردم - از طریق افزایش امکان مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌های عمومی یا ارتقای ارائه خدمات به مردم - مورد استفاده قرار می‌گیرند.

چرا فناوری شهروندی برای کشور ما مهم است؟

نیست که دولت‌ها، واقعاً به دنبال بالابردن مشارکت مردمی در صحنه‌ی حکومت‌داری باشند و در این راه، از هیچ وسیله‌ای چشم‌پوشی نکرده و بیهوده مانع‌تراشی نکنند.

فناوری شهروندی با استفاده از قدرت جامعه شهروندی به حل مسأله می‌پردازد. این رویکرد که می‌توان آن را مبتنی بر نوآوری باز تلقی کرد، زمانی بهتر و روشن‌تر خود را نشان می‌دهد که با رویکرد سنتی حل مسأله مقایسه شود. در رویکرد سنتی حل مسأله، ما به دنبال یک خروجی در قبال پروژه‌ای که تعریف می‌کنیم هستیم اما در رویکرد مبتنی بر فناوری شهروندی خروجی‌های متعددی برای ما متصور است. احتمال دستیابی به نتیجه نیز در رویکرد سنتی کمتر از رویکرد مبتنی بر فناوری شهروندی است. ضمن اینکه کیفیت خروجی‌ها نیز در رویکرد مبتنی بر فناوری شهروندی بیشتر و بهتر است. مقایسه بین این رویکردها را در جدول زیر بهتر می‌توان مشاهده کرد.

در جای‌جای قانون اساسی و سخنان رهبران انقلاب اسلامی، انسان و رشد او و نیز مشارکت اقشار مردم در امور مختلف، مورد توجه قرار گرفته است. حضور و مشارکت مردم در فرایندهای حکمرانی و حاکمیتی، چنان با اهمیت است که همه روزه و با تمامی امکانات، دولت‌ها در پی ارتقای آن بر می‌آیند. تقریباً هیچ دولتی از تلاش برای همراه کردن مردم با خود فرار نمی‌کند، بلکه تمام تلاش خود را به کار می‌گیرد تا خود را برخواسته از متن مردم جلوه دهد و برای این کار ممکن است، از ابزارهای مختلفی بهره ببرد. البته برخی‌ها چنین اقدامات دولت را در راستای فریب مردم می‌دانند. باید تصریح کرد که در اینجا منظور از استفاده‌ی دولت‌ها از تمام امکانات برای جلب مشارکت و همراهی مردم، فریفتن ایشان نیست؛ بلکه منافی است که در پس این همراهی وجود دارد. منافی که هم به مردم می‌رسد، هم برای دولت‌ها منشا خیرات است و هم از فاصله گرفتن دولت‌ها از مردمانشان می‌کاهد. پس بی‌جهت

مقایسه رویکرد حل مسأله با استفاده از فناوری شهروندی با رویکرد سنتی

مؤلفه	رویکرد سنتی	رویکرد مبتنی بر فناوری شهروندی (نوآوری باز)
تعداد خروجی‌های در دسترس	یک	متعدد
احتمال دستیابی به نتیجه	کمتر	بیشتر
کیفیت خروجی‌ها	کمتر	بیشتر
درگیری مجری در فرآیند پژوهش	بیشتر	کمتر
دامنه تحریک تقاضا	اندک	بسیار گسترده (توزیع شده)
رقابت در انجام کار	اندک	بسیار زیاد
تأثیر بر روابط دانشگاه و حاکمیت	اندک	گسترده
بهره‌گیری از دامنه دانش	دانش محدود و متمرکز	دانش گسترده و توزیع شده
فرایند ارزیابی	نیازمند تدبیر مستقل	می‌تواند همانند اصل پروژه، بصورت توزیع شده صورت پذیرد که یادگیری و فواید خاص خود را دارد.
دانش انباشته سامانه	فاقد دانش انباشته	پژوهشگران و استعدادهاى پراکنده در سطح کشور، به همراه تخصص‌ها و تجارب آنها
امکان بهره‌گیری عموم از نتایج	محدود	ممکن
اعتماد عمومی به قراردادهای دولتی	کمتر	بسیار بیشتر

نگاهی به شتابدهنده‌های فناوری شهروندی

در شماره‌ی قبل سه شتابدهنده CIVICX، شبکه Omidyar و شتابدهنده Impact Hub معرفی شدند. در این شماره دو شتابدهنده دیگر معرفی شده و با مهمترین فعالیت‌ها و برنامه‌های آنها آشنا خواهیم شد.

شتابدهنده BGV

● **سیاره پایدار:** تمرکز بر کسب و کارهایی که به مسائل زیست محیطی و بحران اقلیمی می‌پردازند.

زیر حوزه‌ها: بهره‌وری منابع و چرخه اقتصادی بهره‌ور. مصرف و تولید مسئولانه؛ کشاورزی، حمل و نقل و زیرساخت‌های پایدار.

● **جامعه بهتر:** ایجاد جامعه‌ای با دسترسی‌ها و فرصت‌های یکسان.

زیر حوزه‌ها: آموزش و یادگیری مادام‌العمر، اشتغال‌زایی و کار عادلانه، کاهش فقر، اجتماعات یکپارچه و فراگیر، مشارکت شهروندی، دموکراسی و عدالت.

● **زندگی‌های سالم:** حرکت به سمت افزایش بهداشت و سلامت در زندگی.

زیر حوزه‌ها: مراقبت‌های بهداشتی و اجتماعی، مراقبت‌های پیشگیرانه، سلامت ذهنی، عاطفی، سبک زندگی و محافظت از جمعیت سالخورده.

نام شتابدهنده: Bethnal Green Ventures

سال تاسیس: ۲۰۰۸، بریتانیا

حوزه‌های فعالیت: مسائل زیست محیطی، سلامت و

بهداشت عمومی، مسائل اجتماعی

آدرس سایت:

<https://bethnalgreenventures.com>

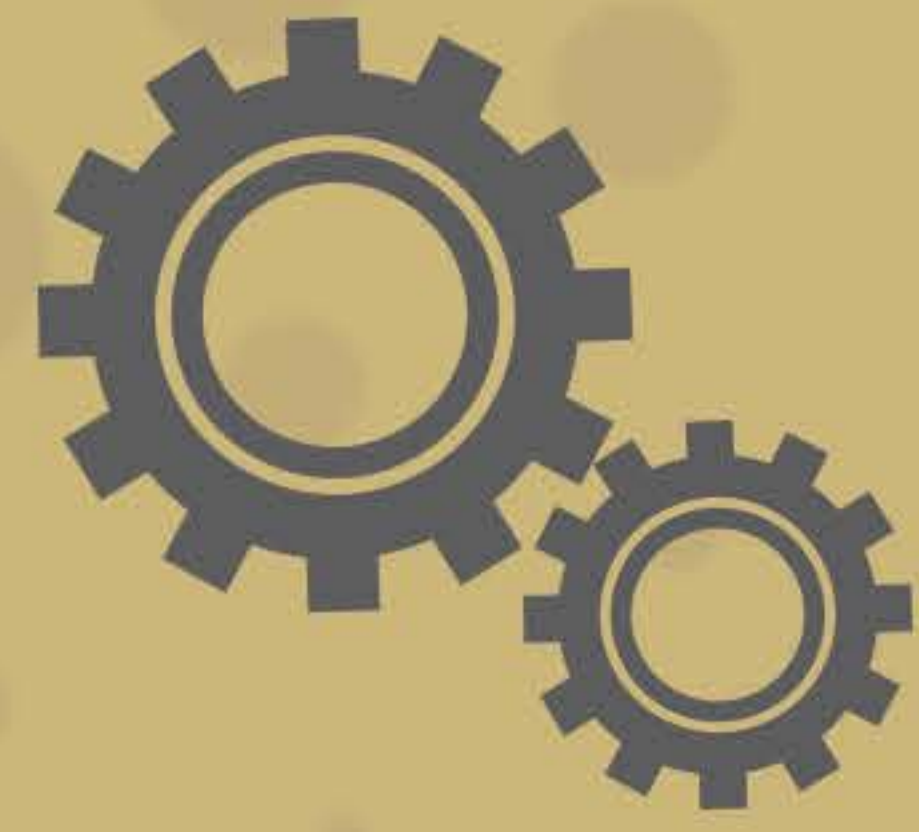

شتابدهنده BGV که بیشتر تمرکز خود را بر روی قاره اروپا گذاشته است به افرادی کمک می‌کند که قصد دارند از فناوری برای مواجهه با مسائل اجتماعی و زیست‌محیطی استفاده کنند و هدف آن‌ها بهبود زندگی میلیون‌ها نفر است. این شتابدهنده از سال ۲۰۰۸ با برگزاری اولین کمپ نوآوری اجتماعی در شهر لندن کار خود را آغاز کرده است و از سال ۲۰۱۲ با گسترش کار خود به یک شتابدهنده کامل تبدیل شده است. موفقیت‌های این شتابدهنده باعث شد تا در بیش از ۲۵ کشور مختلف دنیا نیز رویدادهایی را برگزار کند. این شتابدهنده در سه حوزه زیر متمرکز شده است. البته همه‌ی راه‌حل‌های ارائه شده بر مبنای فناوری خواهند بود:

Europe's leading early-stage tech for good VC

We invest in ambitious founders using technology to tackle big social and environmental problems that aim to radically improve millions of lives.

What we're all about

۱۱۴ کسب و کار
پشتیبانی شده

۷ سال فعالیت و
تجربه بی نظیر

۸.۷ میلیون کاربر محصولات
و خدمات توسعه یافته

۶۷ میلیون پوند
سرمایه گذاری انجام شده

خدمات شتابدهنده

پرداخت ۲۰ هزار پوند پول نقد در ازای شش درصد سهام استارتاپ

سرمایه گذاری

ارائه برنامه آموزشی سه ماهه مخصوص استارتاپ

آموزش

پشتیبانی همیشگی از استارتاپ و ایجاد فرصت برای تامین مالی بعدی

پشتیبانی مادام العمر

پشتیبانی ارزشمند از سوی جامعه فناوران (بیش از ۲۱۵ نفر تاکنون)

پشتیبانی همکاران در اکوسیستم

ارتباط منظم با بیش از ۷۰ مربی و مشاور متخصص عضو این شتابدهنده

مربی گری

حمایت های دیگر از سوی شرکای BGV

مشارکت

معرفی و جلسات رو در رو با سرمایه گذاران و متخصصان صنعت

ارتباطات

فضای کار رایگان برای سه ماه در شهر لندن

فضای کاری

بنیاد mySociety

نام شتابدهنده: mySociety

سال تاسیس: ۲۰۰۳، بریتانیا

حوزه‌های فعالیت: شفافیت، مشارکت شهروندی،

دموکراسی

آدرس سایت: <https://www.mysociety.org>

از ویژگی‌های خوب این بنیاد در اختیار نهادن همه‌ی محصولات و خدمات خود به صورت منبع باز (Open Source) است تا فعالان سایر کشورها نیز بتوانند از آن بهره ببرند. همچنین این بنیاد، کنفرانس TICTeC را که به عنوان یکی از مهمترین کنفرانس‌ها در زمینه فناوری شهروندی شناخته می‌شود به صورت سالانه برگزار می‌کند.

mySociety را نمی‌توان صرفاً یک شتابدهنده دانست بلکه حوزه فعالیت آن بسیار گسترده‌تر از یک شتابدهنده است. این بنیاد یک کسب و کار اجتماعی غیرانتفاعی است که در کشور بریتانیا واقع شده اما همکارانی از سراسر جهان دارد. این بنیاد به ایجاد و نشر فناوری‌های دیجیتال می‌پردازد که مردم را به یک شهروند فعال در حوزه‌های دموکراسی، شفافیت و جامعه تبدیل می‌کند. تاکنون این بنیاد به افراد، روزنامه‌نگاران و فعالان بیش از ۴۰ کشور جهان خدمات خود را ارائه کرده است.

mySociety

Transparency Democracy Community Research News

About Contact Use our code [Donate](#)

Search

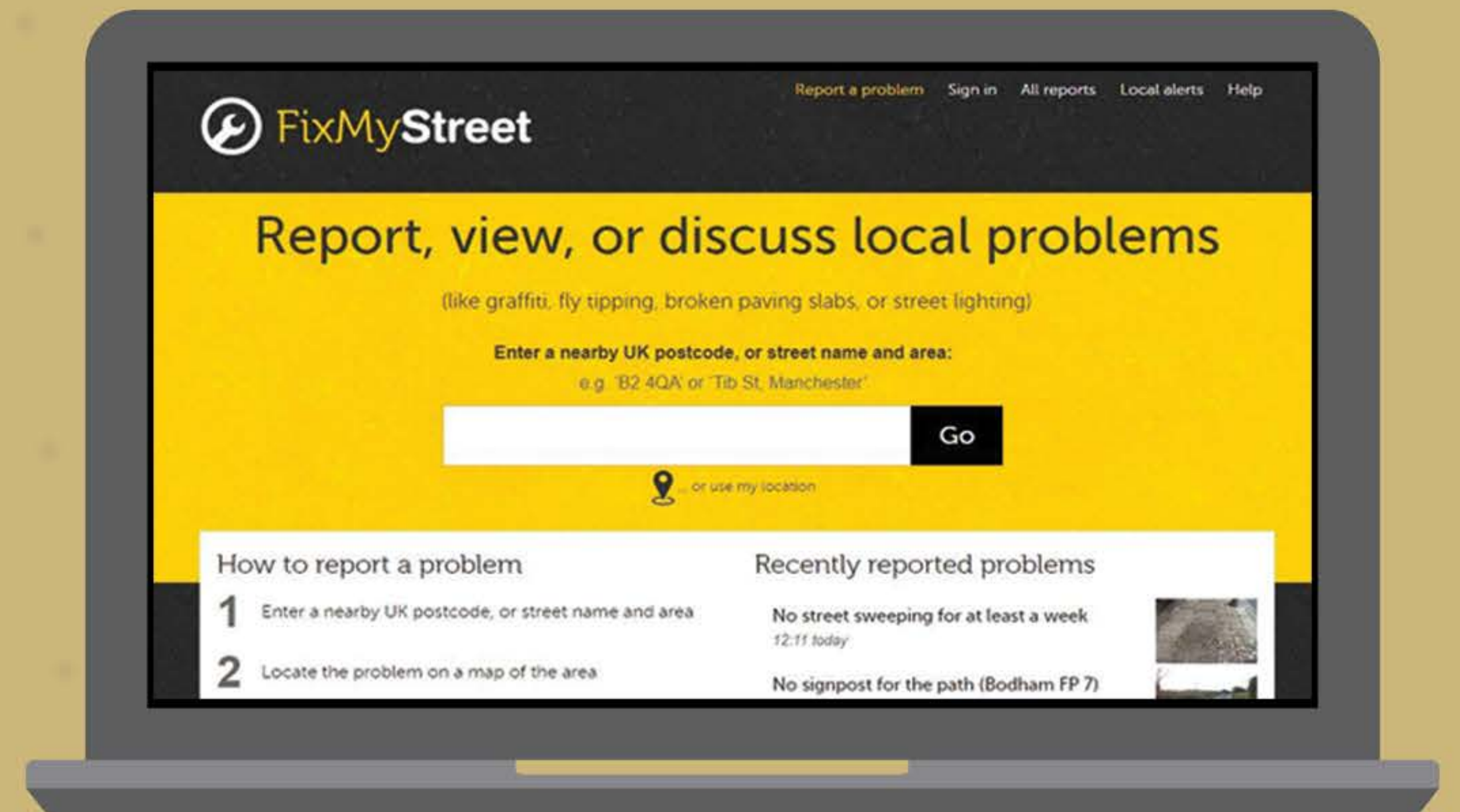
We help people be active citizens

Our technology, research and data are used by individuals, journalists, and civil society in over 40 countries around the world.

نمونه سامانه‌های mySociety

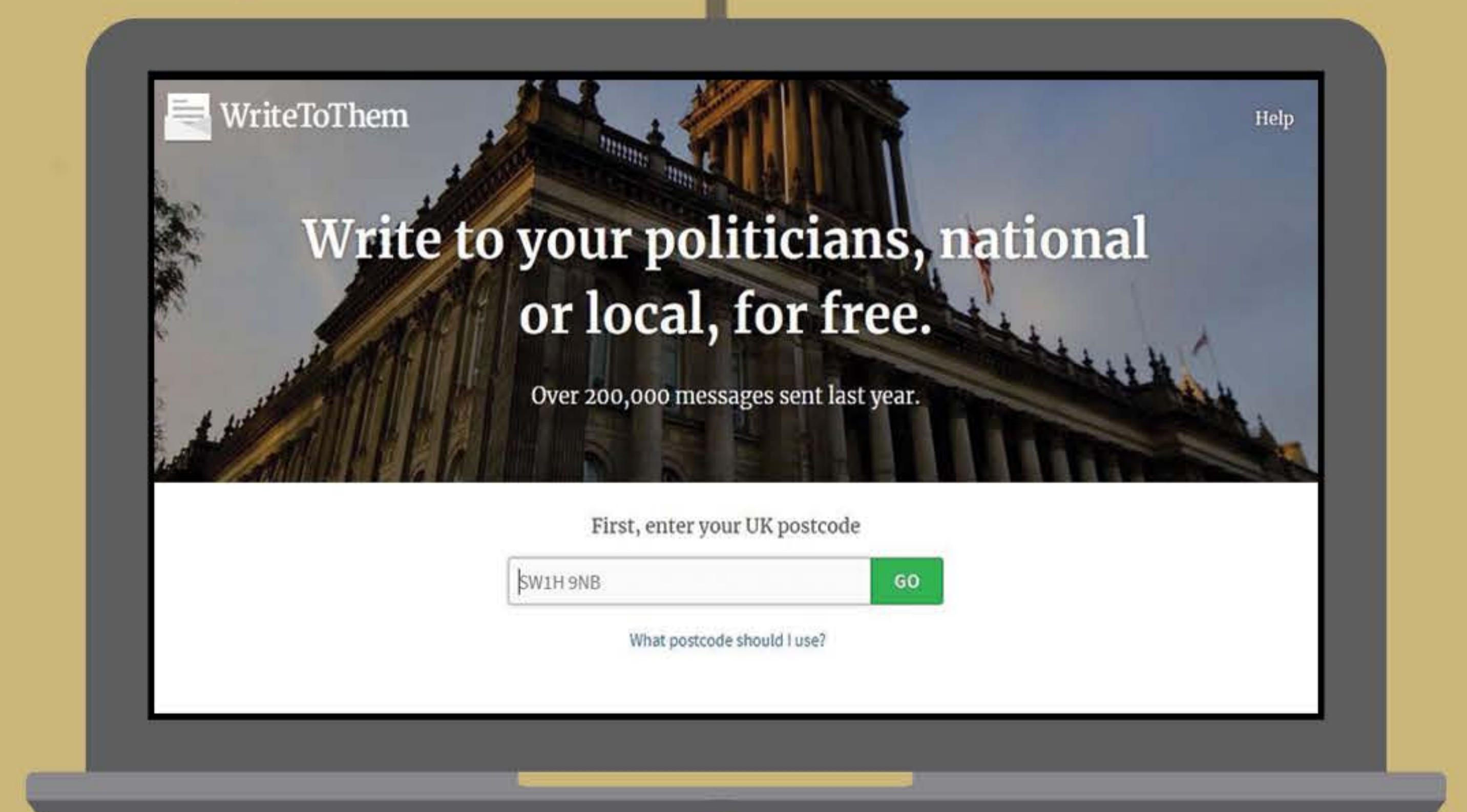
سامانه FixMyStreet به شهروندان شهرهای مختلف اروپا کمک می‌کند تا مشکلات شهری خود را گزارش کنند. تاکنون نزدیک به یک میلیون و هشتصد هزار مشکل شهری گزارش شده و از این تعداد ۷۱۵ هزار مشکل نیز برطرف شده است.

سامانه TheyWorkForYou در راستای شفافیت سیاسی در بریتانیا ایجاد شده است. این سامانه داده‌های پارلمان بریتانیا را باز کرده و دسترسی آسان آن را برای شهروندان فراهم می‌کند. همچنین وضعیت طرح‌ها و ... را نیز می‌توانید پیگیری کنید.

سامانه WriteToThem پلتفرمی برای ارتباط بین شهروندان و مردم است. در این سامانه می‌توانید مسئول مربوطه را مشخص کرده و سپس پیام خود را برای آن ارسال کنید. تنها در سال گذشته ۲۰۰ هزار پیام بدست سیاستمداران و دولتمردان بریتانیایی رسیده است.

خدمات شتاب‌دهنده

دسترسی آسان به اطلاعات ضروری برای روزنامه‌نگاران و طراحان کمپین‌ها

شفافیت

ابزارهایی که به شهروندان و دولتمردان در راستای بهبود جوامع محلی‌شان کمک می‌کند.

جامعه

راه‌های قدرتمندی که مقامات را در برابر فعالان اجتماعی و مردم پاسخگو کند.

دموکراسی

فناوری، دارای پتانسیل گسترده‌ای برای تغییر نحوه ارتباط شهروندان با یکدیگر، ارتباط شهروندان با دولت و تقویت جوامع و حکومت‌ها است. امروزه شهروندان، سازمان‌ها و دولت‌ها از فناوری برای اطلاع‌رسانی و تشویق مشارکت شهروندی استفاده می‌کنند؛ مواردی مانند انتخابات و رأی‌دهی، دولت الکترونیک و یا راه‌اندازی کمپین‌های جمع‌سپاری. این دسته از فعالیت‌های در حال رشد به عنوان «فناوری شهروندی» مشهور شده‌اند.